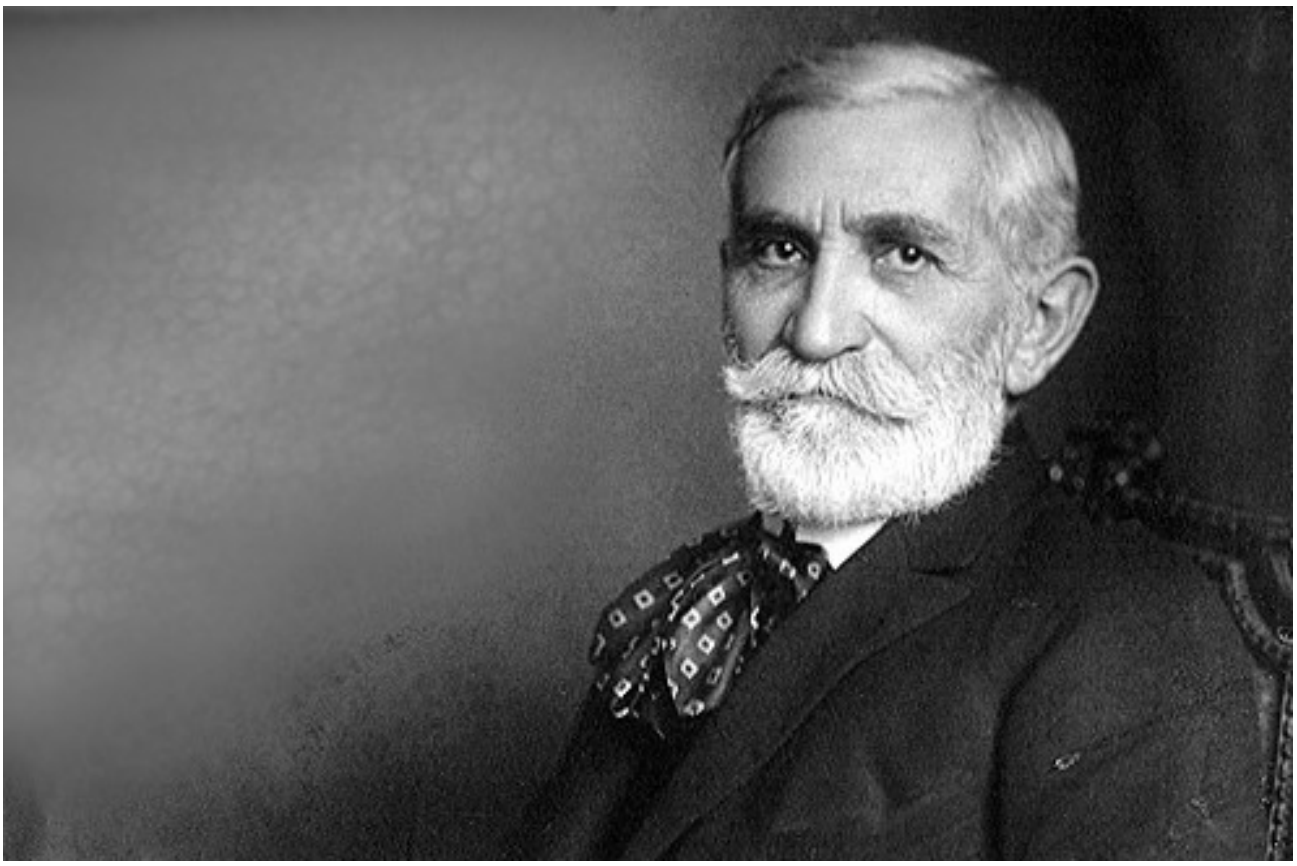

A népmese napja szeptember 30.

Benedek Elek születésnapjára emlékezünk e napon. Az iskolai könyvtár egy totóval tiszteleg előtte. A totó a 10+1 érdekesség Benedek Elek életéről című írás alapján lett összeállítva. Akinek sikerült kitölteni totót, az küldje el a helyes megfejtést a konyvtar@jezsu.hu címre. A levélben írjatok meg ki küldte be és melyik osztályból.

A helyes megfejtést beküldők nyereménye egy könyvjelző és egy szem cukorka lesz.

10+1 érdekesség Benedek Elek életéről

Forrás

1929-ben, 90 éve halt meg Benedek Elek, a Nagy Mesemondó, aki nemcsak ontotta magából a meséket, de szenvedélyesen gyűjtötte is őket. Neki köszönhetjük, hogy gyerekként olyan hősökkel találkozhattunk, mint Többsincs királyfi, a világszép Nádszál kisasszony vagy a csillagszemű juhász. Életének történetét azonban mégis kevesen ismerik, nem annyira köztudott például, hogy szerkesztőként és újságíróként is rengeteget dolgozott, ahogy az sem, hogy írt tankönyvet, és volt országgyűlési képviselő is.

1. Az első mesét a szülőfalujában, a kisbaconi zsellérházban hallotta egy lánytól, akitől aztán újabb és újabb történeteket kért. A szórakoztató, izgalmas meséket nagyrészt a fonóban és a kukoricafosztó esteken hallotta. Már gyerekként is szerette továbbmondani ezeket a tátott szájjal figyelő embereknek. A mesemondó lányt Rigó Anisnak hívták, ha a gyerekkori impulzusokat nézzük, főleg neki köszönhetjük, hogy Benedek Elekből mesemondó lett.
2. 18 éves volt, **amikor első népballadájával, napokig tartó idegőrlő gyötrődés után elment Gyulai Pálhoz**. Ő elolvasta a kéziratot, és Benedek Elek megkönnyebbülésére elismerősen nyilatkozott róla: „Ez igen! Ez szép!” A Magyar Népköltési Gyűjteményhez tartozó Székelyföldi gyűjtés című kötetét még egyetemista korában kiadták, majd egymás után jelentek meg máig népszerű meséi is.

3. 1877-től a bölcsészkarra járt, de nem szerzett diplomát, ami komoly válságot okozott számára. Lelkifurdalása volt a szüleivel szemben, akik nagy anyagi áldozatot hoztak azért, hogy tanulhasson. Még az öngyilkosság gondolata is felmerült benne. Egy pisztolyt is vásárolt, amiből a golyót egy barátja szedte ki, hogy ne tehessen kárt magában. Neki köszönhető, hogy Benedek Elek életben maradt. Tervezett öngyilkossága napján végül valami pozitív történt: az Ellenőrben megjelent egy tárcája.
4. Feleségét, Fischer Máriát huszonhárom évesen egy trafikban ismerte meg. A Budapesti Hírlap főszerkesztőjével, Rákosi Jenővel ment szivart vásárolni aznap és közben egy közéleti cikkről vitatkoztak. Teljesen belemerültek a beszélgetésbe, amikor váratlanul közbeszólt a trafikos lánya, Mária. Szemrebbenés nélkül becsatlakozott a vitába, ráadásul a neves főszerkesztő ellen érvelt, ami Eleket annyira lenyűgözte, hogy még fizetni is elfelejtett. Másnap virágcsokorral együtt vitte be a pénzt, és onnantól kezdve mindennapos vendégnek számított a trafikban. Ezt másfél évnyi udvarlás követte, majd megismerkedésük színhelyén, a kisboltban kérte meg a lány kezét.
5. Nem annyira köztudott, de sok más mellett a politikai karriert is kipróbálta. 1887-ben a nagyajtai kerület országgyűlési képviselővé választotta, majd öt évig töltötte be ezt a tisztséget. Egy ideig Szabadelvű párti volt, majd a Nemzeti Párthoz csatlakozott. A női egyenjogúság, a népnyelv és a közoktatás kérdése is nagyon fontos volt számára. Képviselőként első beszédében az ifjúsági irodalom ügyéért szólalt fel.
„A német és angol hires az ő gyermekirodalmáról. Ám azoknak, a kik ez irodalmat fordításból ismerik, csak sejtelmök lehet e többek által inkább divatból dicsért irodalom jóságáról. Annyi tény, hogy a magyar könyvpiacz el van árasztva idegen művekkel, vegyest jó és rosszakkal, de ezekkel szemben mink van nekünk? Van egynehány jó és egy egész sereg selejtes gyermek- és ifjusági könyvünk. Tényleg a magyar ifjusági irodalom szánalmasan szegény. Könyvkiadóink, kinek hazafiságában nem kételkedem, de a kikben, mint a tények bizonyítják, az üzletember földhöz veri a hazafit, édes keveset törődnek a gyermek- és az ifjusági irodalom istápolásával.”

6. Szabadkőműves volt. 1890-ben, harmincegy évesen lépett be a Demokrácia nevű szabadkőműves páholyba. Tulajdonképpen érdekes, hogy pont ide kérte és nyerte el a felvételét, mert a Demokrácia egy radikálisabb csoportosulásnak számított, Benedek Elek pedig többnyire inkább mérsékeltebb, konzervatívabb értékeket képviselt.
7. A Trianon után sokan Magyarországra menekültek, ezzel szemben ő 1921-ben hazatért a szülőfalujába, Kisbaconba, mert úgy gondolta, az emberveszteséget úgy lehet ellensúlyozni, ha a nyelvet és a kultúrát életben tartják és erősítik. Az ország szétszakadása megviselte, ezért fogadalmat tett, hogy egy évig nem fog kimozdulni onnan. Aztán bekapcsolódott az újjászerveződő erdélyi magyar irodalmi életbe: 1922-ben beszédet mondott Segesváron a Petőfi-emlékünnepségen és több újság szerkesztésében is részt vett. A kisbaconi ház mindeközben valóságos irodalmi központ lett.
8. Elek Apóvá akkor vált, amikor a Cimbora nevű lap főszerkesztője lett. Korábban is számos újság életében vett részt mint alapító, szerkesztő vagy újságíró, de a Cimbora egészen az ő nevéhez kapcsolódott. Sok erdélyi, magyar és román író kapott lehetőséget a publikálásra a gyereklapban, köztük: Balázs Béla, Dzsida Jenő, Lengyel Laura, Nyírő József, Szendy György, Beke Margit, Lengyel Miklós. A Cimbora legfontosabb rovata az „Elek nagyapó üzeni” volt. A postás naponta 20-30 gyerek levelét is elvitte Benedek Elekék házához. Ő maga válaszolt mindegyikre.
9. Benedek Elek 1929. augusztus 17-én, levélírás közben kapott agyvérzést. Utolsó leírt mondata, amelynél kiesett kezéből a toll, szállóigévé vált:
„Fő, hogy dolgozzanak”.

10. Házastársával annyira rajongtak egymásért, hogy megbeszélték, nem tudnak egymás nélkül élni, ezért egyszerre fognak meghalni. Negyvenöt évig éltek együtt boldog házasságban, majd amikor bekövetkezett a tragédia, be is teljesítették a tervüket. Felesége gyógyszereket vett be és követte őt a halálba, így együtt is temették el őket. Haláluknak híréről így tudósítottak:

„Amikor a veronált bevette, bement a betegszobába, hogy utolsó, könnyes pillantásaival elbucsuzzon az urától, a kivel szinte egy lélekké forrasztotta a hosszu évek harmonikus együttélése. Megcsókolta a szép, ezüsthaju, férfi fejet, amely behunyt szemmel pihent a párnán. Azután a maga szobájába ment. Lefeküdt és amikor a hatalmas méreg-adag hatni kezdett, mélyen elaludt.

A család kétségbeesve állotta körül az ágyat, mert a gyermekek tudtak arról, hogy szüleik milyen határtalan szeretetről tanuskodó, de végzetes fogadalmat tettek egymásnak. Mindent elkövettek, hogy édesanyjukat eszméletre téritsék. De a kilenc veronál pasztilla hatása hatalmasabb volt az orvosok kétségbeesett erőfeszitésénél. Ebből a halálos álomból Benedek Elekné nem tért többet magához, és ma, hétfőn reggel, fél kilenc órakor örökre lehunyta szemét, hogy egy nappal később kövesse a nagy adatra imádott férjét, aki az ő veronálos kábulata alatt adta vissza lelkét a mindenhatónak.”

+1. Hatvannál is több írói álneve volt. Ez kicsit megnehezíti munkásságának kutatását. Használta például a Székely Huszárt, a Góbét, a Mesemondó bácsit és még sok mást is.

Forrás: 10+1 érdekesség Benedek Elek életéről (2019. aug. 17)
URL: https://konyves.blog.hu/2019/08/17/10_1_erdekesseg_benedek_elek_eleterol Utolsó letöltés: 2020. 09. 28.

Benedek Elek

TOTÓ

1. **Kinek köszönhetjük, hogy Benedek Elek nagy mesemondó lett?**

1.Gyulai Pál

2.Rigó Anis

X. Fischer Mária

2. **Benedek Elek a magyar gyermekirodalom egyik megteremtője volt, több gyereklap kötődik nevéhez, melyik az, ami az ő nevéhez kapcsolódik teljesen?**

1. Én Újságom

2.Cimbora

X. Jó Pajtás

3. **Melyik név nem volt Benedek Elek írói álneve?**

1.Kálvinista magyar

2.Székely Huszár

X. Mesemondó bácsi

4. **Melyik évben tért haza szülőfalujába, Kisbaconba?**

1.1899

2.1921

X. 1929

5.**Halálakor mi volt az utolsó mondata, amit leírt és szállóigévé lett?**

1. „Magyarország nem volt, hanem lesz”

2. „*Ember küzdj, és bízva bízzál!*”

X. „Fő, hogy dolgozzanak”.